

uden Skoleraadets Samtykke; men hvad jeg maa gjøre opmærksom paa, det er, at efter Udkastet kan Skoleraadet heller ikke sætte Noget igjennem, uden med Skoledirectionens Samtykke, medmindre Ministeren vil gaae Amtsfoledirectionen imod, men at dette ikke vil ssee i mange Tilfælde, det behøver man ikke at tvivle om. — Amtsfoledirectionen vil saaledes faae det i sin Magt at kunne standse enhver Foranstaltning i den Retning, som Skoleraadet maatte ansee for god, hensigtsmæssig og gavnlig og det er den Indslydelse af en saadan geistlig Autoritet, som jeg anseer for saa høist skadelig. Naar Forholdene have udviklet sig, siger den ærede Minister, saa kan man komme til at gjøre et Skridt videre; men jeg vil spørge, om Nogen troer, naar disse nye Amtsfoledirectioner have vundet Fasthed, at det da vil være saa let at blive fri for dem, som det nu er. Nei! hvad Geistligheden som Stand først faaer fat paa og Herredømme over, holder haardt at faae fra den igjen. Det vil ikke være let i en Fremtid, om man end tænker sig den fjern for Communerne, at faae et større Herredømme over Skolevæsenet, naar man nu danner en ny geistlig Magt, der skal staae ved Siden af de communale Autoriteter, og som kan modsætte sig ethvert Fremskridt fra Skoleraadets Side; Skolen vil da ikke blive Andet end et Appendix til Kirken. Vi komme saa let til ikke at tænke os den fulde Betydning, der ligger i den i Udkastet foreslaaede Ordning. Kunde man sætte sig tilbage i Tiden og tænke sig den nuværende ærede Cultusministers Formand siddende her, og denne Lov forelagt af ham, da er jeg overbevist om, at Thinget i sin store Fleerhed vilde have givet Udvalget Ret i det Spørgsmaal, der nu foreligger, og stemt med det. Man maa vel tage sig iagt for at lade den Personlighed, som tilfældigvis er Minister, have nogen Indslydelse paa Vedtagelsen af en Lov for den kommende Tid, og det af en Lov, som dog skal vare længe; jeg vil derfor bede det ærede Things Medlemmer at tænke sig Situationen ligeoverfor en anden Cultusminister, f. Ex. den, der sidst var Cultusminister for den nuværende, — og noget Lignende kan jo

komme tilbage igjen; thi hvad der eengang er skeet, pleier man jo at sige, det kan ssee igjen. Med Hensyn til, hvad der blev yttret af et æret Medlem af Mindretallet (Bloug), skal jeg tillade mig at anføre, at jeg ikke ret kan forstaae, hvad den ærede Rigsdagsmand meente, da han sagde, at han nok vilde gaae ind paa, at Skoleraadene til Medlemmer af Skoledirectionerne kunde vælge andre Mænd end dem, da havde Sæde i Skoleraadet; thi Mindretallets Motivering af Forslaget gaaer jo netop ud paa, at den anseer det for rigtigt og hensigtsmæssigt, at Skoleraadet bliver repræsenteret i den Myndighed, som skal fore det virkelige Tilsyn med Skolevæsenet, men naar dertil kan vælges Mænd uden for selve Skoleraadet, saa bliver dette jo ikke repræsenteret i den omtalte Autoritet, nemlig Skoledirectionerne. Jeg har ogsaa troet, at endeel af det Gode, der skulde opnaaes ved Mindretallets Forslags Antagelse, maatte være det, at de af Skoleraadernes Medlemmer, der fik Sæde i Skoledirectionerne, kunde maaffee bringe nogen Tilnærmelse tilveie imellem disse Myndigheder, som ellers ikke vilde finde Sted, og at der paa den ene Side fra Skoleraadet kunde bringes nogen Sagkundskab ind i Skoledirectionerne, og at disse igjen kunde bringe nogen Sagkundskab, i andre Retninger, ind i Skoleraadet. At bibeholde de i Udkastet foreslaaede Amtsfoledirectioner og gjøre det til Pligt for Skoleraadene at forhandle med disse Autoriteter med Hensyn til Anvendelsen af Skolefondens Midler, det er de 2 Punkter, som jeg paa ingen Maade kan opgive min Modstand imod, og som jeg troer, at Thinget i det Hele ei heller bør opgive sin Modstand imod. Hvad der iøvrigt kan gjøres for at formilde og modificere de imod hinanden staaende Ansuelser, derom kan der for Diebliffet ikke være Tale; paa dette Punkt af Sagen har man kun at vælge mellem Regjeringens og Udvalgets Forslag.

Kirke- og Underviisningsministeren: Den ærede Ordfører gjorde imod Slutningen af sit Foredrag et Tankeexperiment, som han specielt anbefalede til Overveelse; der ere meget nærliggende Grunde til, at jeg ikke kan ønske at fordybe mig i dette Tanke-